

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.015/2014/4.

A Győri Ítéltábla a 2. sz. Miskolci Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Kugler Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen rendelkezésre állási díj megfizetése iránt indított perében a Győri Törvényszék 2013. november 5. napján kelt 11.G.20.596/2013/6. szám alatti ítéletével szemben az alperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperest terhelő kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja 2013. június 14. napja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000. (Ötszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesi gyártó és az alperes, mint megrendelő között **2012. március 19. napján szállítási szerződés jött létre** a „M” fantázianevű szövet gyártására és szállítására vonatkozóan. A felperes vállalta, hogy a szerződés 1. számú melléklete 2. pontja szerint részletezett mennyiséget, a 3. számú melléklet szerinti gyártási ütem alapján a konkrét lehívások (színleosztások) szerint visszaigazolt határidőre a megrendelőnek legyártja és átadja. Késedelem esetére a felek a jegybanki alapkamatot 5%-kal meghaladó mértékű késedelmi kamatot kötöttek ki.

A szerződés 1. számú melléklete 2. pontja szerint 2012. évre a rendelés mennyisége 750.000 méternyi anyag volt, mely a szerződés lejárta előtt 90 nappal írásban történő értesítés mellett 950.000 méterig emelhető vagy 500.000 méterig csökkenthető. A szerződés 3. számú melléklete a gyártási ütemezést tüntette fel heti bontásban ugyancsak 750.000 méter teljes mennyiséget szerepeltetve 2012. évre. A szerződés 2. pontja szerint a szállító az 1. számú melléklet szerinti szállítási ütemezéstől akkor térhet el, ha azt a megrendelő felé írásban 90 napos határidő betartásával előre jelezte. Az egyes konkrét lehívások esetén a szállítható mennyiség a megrendelt mennyiségtől +/- 5%-kal térhetett el.

A 2012. március 30. napján aláírt „általános szállítási és vételi keretfeltételek” 4.1. pontja szerint a rendelés konkrét lehívására írásban, a 3. számú mellékletben foglalt gyártási ütemmel összehangoltan kerül sor.

A szerződés 6. pontja szerint a meghiúsulást okozó fél a le nem szállított áruérték 12%-ának megfelelő meghiúsulási kötbér fizetésére volt köteles. Rögzítették a felek, hogy a gyártó által szállítandó és a megrendelő által átveendő mennyiséget a 3. számú melléklet tartalmazza, melytől a felek a 90 napos módosítási határidő betartásával, csak közös írásbeli megállapodás alapján térhetnek el. A szerződés arra az esetre, ha a megrendelő a Ptk. szerinti elállási jogát gyakorolva eláll és a leszállított mennyiség nem éri el 2012. évben az 1. számú melléklet 2. pontja szerinti 500.000 métert, illetve abban az esetben is, ha a megrendelő végül kevesebb mint 500.000 métert rendel 2012. évben, úgy **a ténylegesen megrendelt (és leszállított) mennyiség és az 500.000 méter közötti különbözet után méterenként 100.Ft + áfa rendelkezésre állási díj megfizetését írta elő.** Kivételként szabályozták a rendelkezésre állási díjfizetési kötelezettség alól azt az esetet, ha a szállító a megrendelő írásbeli megrendelése ellenére nem teljesített és emiatt nem valósult meg a minimum 500.000 méternyi mennyiség lehívása.

Az alperes 2012. évben 211.000 méter „M” terméket rendelt a felperestől.

A felperes keresetében 36.703.000.Ft tőke és annak 2013. január 2. napjától számított, a mindenkorli jegybanki alapkamat 5%-kal növelt mértékű késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a Ptk.198.§ (1) bekezdésére alapította, arra hivatkozott, hogy a szerződésben 2012 évre kikötött 500.000 méternyi minimális rendelési mennyiség és a ténylegesen megrendelt árumennyiség különbözete után számított rendelkezésre állási díj megfizetésére köteles az alperes.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, jogalap és összegszerűség tekintetében egyaránt vitatva a felperesi igényt.

Nem vitatta, hogy 2012. évben csak 211.000 folyóméter szövetet rendelt a felperestől, azonban álláspontja szerint a szerződés aláírásának időpontjában **a felperes konkrétan meg nem határozott mennyiségű szövetanyag legyártását vállalta,** a teljesítés ütemezésére csak a jelentős mennyiség miatt került sor. A szerződés 2. pontja értelmében a felperesnek csak a konkrét egyedi lehívások és visszaigazolások alapján kellett a terméket legyártania. Az ütemterv csak a szállítás tervezett mennyiségét tartalmazta heti bontásban, **a szerződés a megrendelő konkrét megrendelési kötelezettségét nem írta elő.** A megrendelési kötelezettség hiányát igazolja a 2012. március 30. napján aláírt általános szállítási és vételi keretfeltételeket tartalmazó dokumentum 4/1. pontja is, mely szerint a rendelés konkrét lehívása írásban, a szállítási szerződés 3. mellékletében foglalt gyártási ütemmel összehangoltan történik.

A szerződés 6. pontja meghiúsulás esetére kizárólag a felperes felelősségét szabályozza. **Rendelkezésre állási díj csak akkor igényelhető, ha a megrendelő eláll a szerződéstől,** erre azonban nem került sor. Rámutatott arra, hogy a felperesnek tudomása volt arról, hogy

az alperes tényleges megrendelését az IKEA megrendelése befolyásolják. Az IKEA megrendeléseire nem lehetett ráhatása az alperesnek, ebből következően logikusan nem is vállalhatott ettől függetlenül, minimum mennyiség megrendelésére kötelezettséget.

Az elsőfokú bíróság az alperest a kereset szerint marasztalta és kötelezte 1.270.000.Ft perköltség, valamint az állam javára külön felhívásra 1.500.000.Ft feljegyzett eljárási illeték megfizetésére.

A szerződés 6. pontja, illetve 1.sz. melléklete 1. és 2. pontja Ptk.207.§ (1) bekezdése alapján történő értelmezése kapcsán a felperes álláspontját fogadta el a tekintetben, hogy az alperest kötelezettség terhelte legalább 500.000 folyóméter „M” szövet megrendelésére és átvételére. A felek részletes gyártási ütemterve a megállapodás szerinti mennyiségre nem volt kihatással, az kizárólag gyártástechnikai feltételeket szabályozott.

Rámutatott arra, hogy a szerződés 6. pontja két esetkörét is szabályozta annak, ha a minimális 500.000 folyóméter mennyiség nem teljesül. Az egyik esetkör a felperes Ptk.381.§ (1) bekezdésében biztosított elállási jogához kapcsolódott, míg a másik ahhoz, ha a felperes nem áll el, ennek ellenére a minimális mennyiséget nem rendeli meg. E pont nyelvtani értelmezése alapján nem fogadta el az alperes azon érvelését, hogy a rendelkezésre állási díj csak akkor illetné meg a felperest, ha a szerződéstől az alperes állt volna el, s abban a körben sem, hogy a megrendelés mennyisége az IKEA megrendeléseinek függvénye volt. Nem vitás, hogy az IKEA minőségi elvárásait közölte az alperes a felperessel, azt azonban vitatta a felperes, hogy a megrendelés mennyisége az alperes és az IKEA közötti megrendelés mennyiségétől függött volna. Annak bizonyítására, hogy szóban ebben állapodtak meg felek az alperest terhelte bizonyítási kötelezettség, melynek az alperes két elektronikus levél csatolásával és "A" tanú meghallgatása útján kívánt eleget tenni, e bizonyítékok azonban nem támasztották alá az alperes védekezését.

Kifejtette, hogy valóban az lett volna logikus, ha az alperes a hozzá címzett megrendelések volumenéhez igazítja perbeli megrendeléseit, azonban ezt a fajta összefüggést a felek írásbeli szerződése nem tartalmazta és ilyen szóbeli megállapodás létrejöttét a perben az alperes nem bizonyította. Így utóbb nem hivatkozhat alappal arra, hogy az IKEA kisebb megrendelési volumene miatt nem tudta a perbeli szerződésben kikötött minimális mennyiséget átvenni, azaz jogosan tagadta meg a különbözeti 289.000 folyóméter átvételét.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodsorban az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.

Megismételte az elsőfokú eljárás során általa előadott érvelését, a meghatározott mennyiségre vonatkozó megrendelés hiánya, a rendelkezésre állási díj kettős konjunktív feltétele (a megrendelő elállása és a megrendelés 500.000 méter alatti volumene), valamint a felpereshez címzett és az IKEA által leadott megrendelések összefüggése tekintetében. **Eljárási szabálysértésként** arra hivatkozott, hogy **az elsőfokú bíróság figyelmen kívül**

hagyta azt a tényt, hogy a meghallgatott tanú előadta, hogy az alperes többek között azért nem tudott a ténylegesnél nagyobb volumenben rendelni, mert **a felperes hibásan teljesített** és többszörösen újra kellett gyártani a megrendelt anyagot.

Sérelmezte az elsőfokú ítélet őt kereseti illetékben marasztaló rendelkezését, mert az illetéktörvény 5.§ (1) bekezdés m/ pontja alapján teljes személyes illetékmentesség illeti meg.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte.

Az alperes fellebbezése - a kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját meghaladóan - nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben - a felek bizonyítási indítványai teljesítése mellett a bizonyítási teher Pp.3.§ (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, a jogvita természetéhez igazított meghatározásával - a bizonyítási eljárást lefolytatta, a releváns tényállást helyesen állapította meg, a kamatfizetés kezdő időpontja kivételével érdemi döntése is helytálló. Az ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó eljárási szabálysértés nem állapítható meg.

A bizonyítandó tények körét a kereseti kérelem és ellenkérelem viszonya határolja be. A szerződés meghiúsulására vonatkozó 6. pont utolsó mondata szerinti kimentési okot megalapozó (a megrendelés volumenét korlátozó) **felperesi hibás teljesítésre az elsőfokú eljárás során az alperes nem hivatkozott**. Az általa meghallgatni kért tanú ezzel összefüggő kijelentése az alperes pert megelőző és a per alatt képviselt következetes jogi álláspontjával nem volt egyező, az alperes a vallomásra tekintettel nem módosította ellenkérelmét, emiatt nem változott sem a bizonyítandó tények köre, sem a Pp.3.§ (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság által meghatározott bizonyítási teher. A másodfokú eljárás tekintetében e körülmény olyan új ténynek tekintendő, amelyre vonatkozóan a Pp.235.§.(1) bekezdése feltételei hiányában - a Pp. 141.§. (6) bekezdésében foglaltakra is tekintettel - az alperes nem hivatkozhat.

Helytállóan értelmezte az elsőfokú bíróság a szerződés és a felek által ugyancsak aláírt mellékletek egyes rendelkezéseinek összefüggéseit. Az ítéletábra osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, a rendelés minimális volumenére vonatkozó egyértelmű kötelezettségvállalás, valamint a szerződés 6. pontjának helyes értelmezése tekintetében. A rendelkezésre állási díjat megalapozó két feltétel vagylagos jellegű, viszonyuk nem az alperes érvelése szerinti konjunktív.

Rámutat az ítéletábra, hogy kötelező éves rendelési minimum hiányában szükségtelen lett volna a szerződés 6. pontjában a gyártó mulasztását a megrendelő magatartását kimentő okként szabályozni. A szerződés 2. pontja helyes értelme szerint a konkrét lehívásoknak alapvetően nem az éves rendelési minimum mennyiség, hanem a színválaszték

szempontjából volt jelentősége, a szállítási ütemezés megegyezett a szerződés szerinti „középarányos” 750.000 méterrel.

Abban az esetben, ha az éves szállítási minimum és az ahhoz igazodó gyártási ütemterv nem érvényesül és ezekkel szemben csak az egyes konkrét lehívások határozzák meg a teljesítés volumenét, úgy semmi értelme nem lett volna a szerződés 2. pontjában külön szabályozni azt, hogy a szállítási ütemezéstől az egyes konkrét lehívások csak +/- 5%-kal térhetnek el.

Helytálló az elsőfokú bíróság jogi álláspontja abban is, hogy az okszerű és a szerződés megkötésekor elvárható gondosságnak az felelt volna meg, ha az alperes felpereshez címzett megrendeléseit a saját beérkező megrendeléseikhez igazítja. Az IKEÁ-tól az alpereshez beérkező megrendelések és a perbeli szerződés szerinti megrendelések mennyiségi összefüggéseit azonban sem a felek szerződése, sem a bizonyítás adatai nem igazolták.

Tévedett viszont az elsőfokú bíróság a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontjának meghatározása kapcsán. A Ptk. 301/A. § (3) bekezdése értelmében a gazdálkodó szervezetek között a késedelmi kamat a jogosult fizetési felszólításának (számlájának) kézhezvételétől számított harminc nap elteltétől esedékes, illetve a jogosult teljesítésétől számított harminc nap elteltétől, ha a jogosult fizetési felszólításának (számlájának) kézhezvétele a jogosult teljesítését megelőzte, vagy a kézhezvétel időpontja nem állapítható meg. A keresetlevél F/3 alatti mellékleteként csatolt számla kiállítására 2013. május 14. napján került sor ennek megfelelően a Ptk.301/A.§ (3) bekezdése alapján a kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja 2013.06.14.

Az elsőfokú eljárás megindításakor **köteles lett volna nyilatkozni az alperes az Itv. 5.§. (1) bekezdése m) pontja alapján öt csupán feltételesen megillető személyes illetékmentesség feltételei fennállásáról.** Ennek elmulasztása miatt az elsőfokú bíróság - a felperes teljes pernyertessége folytán - helyesen marasztalta a feljegyzett kereseti illetékben az alperest, határozata nem jogsértő.(BH 1999.184)

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - a kamatfizetés kezdő időpontjára vonatkozó rendelkezés pontosításával - a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján hagyta helyben.

Az alperes fellebbezése alaptalannak bizonyult, ezért a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperes másodfokú eljárási költségét, melyet az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b/ pontja, 3.§ (5) bekezdése és 4/A.§ alapján - a kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel arányban - határozott meg a rendelkező részben írt mértékben.

Az alperest megillető személyes illetékmentesség folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az alperes pervesztességére tekintettel az állam terhén marad. (Itv. 5.§ (1) bek m.) pont. ; 6/1986 (VI.26) IM.r. 13.§ (1) bekezdése és 14.§.)

G y ő r , 2014. február 19.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: